

Obsah dotazu:

Jak se stanoví relevantní ukazatel, resp. kapitálový požadavek k operačnímu riziku, v běžných a v mimořádných situacích, např. při vzniku povinné osoby, při přeměnách, ukončení některých činností?

Odpověděl: Ing. Růžena Víšková, Ph.D.

Schválil: RNDr. Pavel Vacek, CSc., M.B.A.

Datum: 26.2.2009

Předpis (nebo oblast)	Vyhláška č. 123/2007 Sb. (v platném znění)
Ustanovení	§ 170 až § 175 a Příloha č. 22
Výklad	<p><u>1. Stanovení relevantního ukazatele a kapitálového požadavku k operačnímu riziku v běžných situacích</u></p> <p><u>1.1 Relevantní ukazatel</u></p> <p>Relevantní ukazatel je indikátorem expozice vůči operačnímu riziku povinné osoby. Jeho hodnota má co nejpřesněji odrážet současnou a případně i budoucí situaci povinné osoby, resp. má zohledňovat míru operačního rizika, které je, a případně bude, ta která povinná osoba vystavena. Za standardních podmínek je stanovená hodnota relevantního ukazatele a její vypovídací schopnost využitelná přibližně po dobu jednoho roku. Za jinak podstatně nezměněných podmínek stanoví povinná osoba po uplynutí této doby vždy novou hodnotu relevantního ukazatele na základě aktuálních údajů.</p> <p>Relevantní ukazatel je klíčovou veličinou při stanovení kapitálového požadavku k operačnímu riziku (dále jen „kap. pož. OR“) přístupy BIA, standardizovaným přístupem (dále jen „TSA“)¹ a ASA.</p> <p>Relevantní ukazatel, resp. kap. pož. OR, se stanovuje na individuálním a na konsolidovaném základě. Základem relevantního ukazatele je součet čistého úrokového a čistého neúrokového výnosu²</p>

¹ TSA je zkratka používaná pro standardizovaný přístup pro výpočet kapitálového požadavku k operačnímu riziku („Standardised Approach“).

² Příloha úředního sdělení České národní banky ze dne 24. června 2008, kterým se mění příloha úředního sdělení České národní banky ze dne 18. července 2007 k pravidlům obezřetného podnikání bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry, Operační riziko.

	<p>dále upravovaný individuálně o další případné položky³.</p> <p>Konstrukce relevantního ukazatele, resp. postup stanovení kap. pož. OR přístupy BIA, TSA a ASA, má zajistit vyhlazování případných výkyvů, nemělo by docházet k nepřiměřené volatilitě výsledků v čase. Do výpočtu proto vstupují údaje za tříleté období. Každý další rok dojde v datové základně k posunu o jeden rok dopředu. Relevantní ukazatel se stanoví z údajů k poslednímu dni každého z posledních tří účetních období, ověřených auditorem.</p> <p><u>1.2 Využití relevantního ukazatele v přístupu BIA, TSA, ASA</u></p> <p>Pro účely výpočtu kap. pož. OR má relevantní ukazatel jiné využití při každém z přístupů BIA, TSA a ASA.</p> <p>Zatímco při použití přístupu BIA se relevantní ukazatel stanoví za všechny činnosti povinné osoby celkem, při použití přístupu TSA se zjišťuje samostatně pro každou jednotlivou linii podnikání. V každém jednotlivém účetním období se tak při</p>
--	--

³ Například lze odečíst náklady na outsourcing poskytovaný osobou s úzkým propojením s povinnou osobou, jíž je osoba dle § 4, odst. 6 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Způsob, periodicitu a termíny pro vykazování kap. pož. OR a relevantního ukazatele povinnými osobami České národní bance stanoví opatření České národní banky č. 2 ze dne 28. listopadu 2008 o předkládání výkazů bankami a pobočkami zahraničních bank České národní bance a opatření České národní banky č. 3 ze dne 25. června 2007 o předkládání výkazů spořitelními a úvěrními družstvy České národní bance; resp. vykazovací povinnosti se řídí metodikou platnou pro rok 2009, dostupné z https://wsn.cnb.cz/ewi/gui/cnb/jsp/index.jsp?APPL=pmi&FO=1&CASBOD=30.01.2007&COUNTRY=CZ&LANGUAGE=cs&CONTEXT_DS_IID=151

⁵ Guidelines on the Implementation, Validation and Assessment of Advanced Measurement (AMA) and Internal Ratings Based (IEB) Approaches (CEBS), duben 2006, dostupné z www.c-eps.org/formupload/95/95a5bdac-1fd0-4231-9ef4-7b42f65031d9.pdf

⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/48/ES ze dne 14. června 2006 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu (přepracované znění); vyhláška č. 123/2007 Sb. České národní banky o pravidlech obezřetného podnikání bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry; úřední sdělení České národní banky ze dne 18. července 2007 k pravidlům obezřetného podnikání bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry, Operační riziko; úřední sdělení České národní banky ze dne 24. června 2008, kterým se mění příloha úředního sdělení České národní banky ze dne 18. července 2007 k pravidlům obezřetného podnikání bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry, Operační riziko; zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví; zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev; odpovědi na dotazy k implementaci tzv. Basel II, připravované pracovní skupinou CRD TG (Capital Requirements Directives Transposition Group), působící při Evropské komisi, které jsou uveřejněny např. na www.c-eps.org; doporučení Evropského výboru bankovních dohledů (CEBS) k jednotnému evropskému výkaznictví (Guidelines on Common Reporting - COREP; CEBS; říjen 2006), viz www.c-eps.org; doporučení Basilejského výboru pro bankovní dohled (BCBS) ke kapitálové přiměřenosti, tzv. Basel II (International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards: a Revised Framework; BCBS; leden 2006), viz www.bis.org

přístupu TSA nejprve stanoví součet čistého úrokového a čistého neúrokového výnosu upravený o další případné položky pro každou linii podnikání, vynásobí se příslušnou hodnotou parametru beta a následně se tyto rizikově vážené hodnoty relevantních ukazatelů pro jednotlivé linie podnikání (tedy kap. pož. OR pro jednotlivé linie podnikání) v tom kterém účetním období sečtou (záporné hodnoty se v této fázi výpočtu taktéž zohlední, tedy odečtou). V dalším kroku výpočtu celkového kap. pož. OR (tedy při stanovení tříletého průměru) se sečtou pouze nezáporné hodnoty (ze tří výsledků součtů rizikově vážených hodnot relevantních ukazatelů) a vydělí se vždy třemi.

Při použití přístupu ASA se při stanovení relevantního ukazatele postupuje podobně jako při použití přístupu TSA s tím rozdílem, že při splnění stanovených podmínek se pro vybrané linie podnikání (konkrétně buď linii podnikání retailové bankovníctví, nebo pro linii podnikání podnikové bankovníctví, nebo pro obě dvě linie podnikání retailové a podnikové bankovníctví) namísto relevantního ukazatele použije **alternativní ukazatel**, zjištěný (shodně jako u relevantního ukazatele) **z údajů k poslednímu dni každého účetního období** ze třech uvažovaných.

Mezitímní účetní závěrky se pro účely stanovení kap. pož. OR nevyužijí. Využívají se údaje z řádné účetní závěrky, příp. mimořádné účetní závěrky, tj. např. ke dni předcházejícímu rozhodnému dni přeměny společností.

1.3 Použití auditovaných nebo neauditovaných dat

Pro určení relevantního ukazatele se využijí údaje z výkazů zisku a ztráty za **poslední tři** účetní období, které jsou **ověřeny auditorem**.

Do okamžiku **než bude mít povinná osoba k dispozici data ověřená auditorem za bezprostředně předchozí účetní období $x-1$** , stanoví relevantní ukazatel, resp. kap. pož. OR, **z údajů za období $x-2$, $x-3$ a $x-4$** (ale nikoliv po uplynutí lhůty, stanovené příslušným sektorovým zákonem, pro schválení a uveřejnění ověřené účetní závěrky, která je pro banky a obchodníky s cennými papíry 4 měsíce po skončení účetního období a pro družstevní záložny

6 měsíců po skončení účetního období).

Jakmile bude mít povinná osoba v období x k dispozici data za období $x-1$ ověřená auditorem (tedy ihned **po obdržení výroku auditora k účetní závěrce** za období $x-1$, aniž by čekala na výrok k výroční zprávě a na schválení auditované účetní závěrky valnou hromadou nebo členskou schůzí), stanoví a České národní bance vykáže⁴ za měsíc, ve kterém obdržela výrok auditora, relevantní ukazatel, resp. kap. pož. OR, z údajů **za účetní období $x-1$, $x-2$ a $x-3$.**

Pokud ani po zákonem stanovené lhůtě pro schválení a uveřejnění účetní závěrky nejsou k dispozici data ověřená auditorem, použije povinná osoba **data neauditovaná za účetní období $x-1$, $x-2$ a $x-3$.** Novou hodnotu relevantního ukazatele a kapitálového požadavku vykáže České národní bance. Poté, co bude mít povinná osoba data auditovaná, odlišná od použitých neauditovaných, znovu stanoví a České národní bance vykáže aktuální hodnotu relevantního ukazatele a kap. pož. OR.

1.4 Stanovení a vykázení kap. pož. OR na konsolidovaném základě

Regulovaný konsolidační celek (dále jen „RKC“) (sestavovaný v souladu s § 5 a § 6 vyhlášky) může být tvořen osobami, které mají povinnost určovat kap. pož. OR na individuálním základě, ale i případnými dalšími osobami, které samostatně nemají povinnost určovat a vykazovat kap. pož. OR na individuálním základě.

Kap. pož. OR za RKC se stanoví následovně.

1) **Je-li povinná osoba oprávněna kombinovat přístupy** pro výpočet kap. pož. OR, stanoví kap. pož. OR za RKC v souladu s § 51 odst. 3 vyhlášky jako **součet kap. pož. OR za všechny jednotlivé osoby zahrnuté do RKC k danému datu.** Pro osoby, které mají povinnost určovat a udržovat kap. pož. OR na individuálním základě, se do součtu zahrne hodnota odpovídající povinnému kapitálovému požadavku dané osoby na individuálním základě a pro případné další osoby zahrnuté k danému datu do RKC sestavovaného povinnou osobou se použije některý ze základních přístupů k určování kap. pož. OR, tj. přístup BIA nebo přístup TSA.

Přehled přípustných užití kombinací přístupů pro

účely stanovení kap. pož. OR za RKC poskytuje tabulka⁵:

	Skupinový přístup BIA	Skupinový přístup TSA (nebo ASA)	Skupinový přístup AMA
Dcera používá BIA	-	Kombinace přípustná	Kombinace přípustná
Dcera nebo pro linii podnikání používán TSA (nebo ASA)	Kombinace není přípustná	-	Kombinace přípustná
Dcera nebo pro linii podnikání používán AMA	Kombinace přípustná	Kombinace přípustná	-

Vzhledem k tomu, že RKC může být tvořen osobami z různých sektorů s rozdílnými lhůtami pro uveřejnění účetní závěrky stanovenými sektorovými zákony, a tyto jednotlivé osoby získávají auditovaná data individuálně v různých okamžicích, bude součet kap. pož. OR za jednotlivé osoby v RKC vykazovaný⁴ České národní bance za 1. čtvrtletí zpravidla výsledkem součtu individuálních kap. pož. OR stanovených z údajů za rozdílná tříletá období. Vykázaný kap. pož. OR za RKC za 2. čtvrtletí (resp. po konci pololetí) již bude tvořen individuálními kap. pož. OR za srovnatelná tříletá období jednotlivých osob.

2) **Není-li povinná osoba oprávněna kombinovat přístupy** pro výpočet kap. pož. OR, stanoví kap. pož. OR **z údajů z konsolidovaného výkazu** zisku a ztráty.

Konkrétní postup stanovení kap. pož. OR na konsolidovaném základě je vhodné individuálně konzultovat s Českou národní bankou.

1.5 Změny relevantního ukazatele, resp. kap. pož. OR v průběhu roku

Hodnota relevantního ukazatele, resp. **kap. pož. OR** stanovená některým z přístupů BIA, TSA a ASA se **změní po rozhodné události**. Povinná osoba novou hodnotu relevantního ukazatele a kap. pož. OR vykáže České národní bance.

Rozhodnou událostí je zejména:

- získání auditovaných dat (tj. obdržení výroku auditora k účetní závěrce) za bezprostředně předcházející účetní období,
- získání auditovaných dat za bezprostředně předcházející účetní období po uplynutí zákonné lhůty, které se liší od použitých neauditovaných dat,
- získání auditovaných dat v zákonem stanovené lhůtě, odlišných od neauditovaných, které byly použity pro stanovení kap. pož. OR v mimořádné situaci (např. u společnosti s historií kratší než jsou tři účetní období),
- přechod na jiný přístup pro výpočet kap. pož. OR,
- změna vnitřní metodiky povinné osoby pro stanovení relevantního ukazatele, např. rozhodnutí o změně způsobu promítání snížení relevantního ukazatele o náklady na outsourcing poskytovaný osobou s úzkým propojením,
- mimořádná událost (např. vznik povinné osoby, přeměna obchodní společnosti, ukončení některé činnosti a jiné),
- významná změna ve struktuře nebo objemu činností povinné osoby oproti předchozím obdobím,
- oprava účetní závěrky,
- v případě stanovení kap. pož. OR na konsolidovaném základě např. zahrnutí nových osob do regulovaného konsolidačního celku, a jiné.

Příklad č. 1

Stanovení nové hodnoty relevantního ukazatele a kap. pož. OR.

Banka obdrží výrok auditora ke své účetní závěrce účetního období 2008 dne 18. 2. 2009, výrok auditora k výroční zprávě obdrží 1. 3. 2009. Banka používá pro stanovení kap. pož. OR přístup TSA. Kdy banka stanoví nový relevantní ukazatel a kap. pož. OR a jak je vykáže České národní bance?

Pro banku to znamená, že výkaz Hlášení o kapitálové přiměřenosti banky DISIFE20 za únor (datová oblast DIS20_02) bude obsahovat novou hodnotu kap. pož. OR (v řádku č. 47 a současně v řádku č. 45 „kap. pož. OR celkem“) stanovenou nově z auditovaných údajů za 2006, 2007 a **2008**, a výkaz banka předloží České národní bance nejpozději dne 28. 3. 2009. Předchozí hodnota kap. pož. OR, stanovená z auditovaných údajů 2005, 2006 a 2007 bude naposled vykázána ve výkazu DISIFE20 za leden 2009 a předložená České národní bance do 28. 2. 2009.

Současně banka (po rozhodné události, kterou je získání auditovaných dat 18. 2. 2009) zašle České národní bance výkaz DISIFE21, obsahující v datové oblasti DIS21 01

v příslušných řádcích těchto linií podnikání, do nichž jsou rozřazeny veškeré bankou vykonávané aktivity, detailní údaje k relevantnímu ukazateli (tedy k součtu čistého úrokového a čistého neúrokového výnosu upravenému o další případné položky **před jeho vážením** příslušným parametrem beta) za účetní období 2006 (ve sloupci „Poslední den sledovaného přepředminulého roku“), za účetní období 2007 (sloupec „Poslední den sledovaného předminulého roku“) a za účetní období 2008 (sloupec „Poslední den sledovaného minulého roku“).

2. Stanovení relevantního ukazatele a kap. pož. OR ve vybraných mimořádných situacích

V případě mimořádných událostí, kterými jsou např. vznik povinné osoby, fúze, rozdělení, ukončení některých činností apod. by povinná osoba měla při stanovení kap. pož. OR postupovat tak, aby nedošlo k neopodstatněnému nadhodnocení či podhodnocení kap. pož. OR, tedy k vykázání hodnoty, která dostatečně přesně neodráží skutečnou expozici vůči operačnímu riziku povinné osoby, a neodpovídá aktuální situaci povinné osoby.

Povinná osoba při stanovení kap. pož. OR dodržuje pravidla (stanovená příslušnými předpisy, rozpracovaná v navazujících výkladových stanoviscích)⁶ a respektuje principy vycházející z uznávaných standardů^{5,6}. Všechny názorné příklady uvedené v tomto textu vycházejí z těchto pravidel a principů, které lze stručně shrnout takto:

Povinná osoba vychází z dat k poslednímu dni každého ze tří posledních auditovaných dvanáctiměsíčních účetních období. V mimořádných situacích zpravidla právě takováto požadovaná data nejsou k dispozici, povinná osoba proto použije namísto auditovaných dat data neauditovaná, nebo namísto účetních dat kvalifikované odhady (např. při vzniku povinné osoby), případně je nucena použít údaje za jinak dlouhé účetní období než požadované dvanáctiměsíční.

Kde je to možné a zároveň účelné, povinná osoba v mimořádných situacích vždy upřednostní data historická, byť neauditovaná, před plánem (resp. kvalifikovaným odhadem) a případná jinak dlouhá účetní období, netvořící souhrnně požadovaný tříletý (36-měsíční časový úsek), povinná osoba přepočte na roční základ.

Konkrétní postup stanovení relevantního ukazatele, resp. kap. pož. OR v mimořádných situacích je vhodné individuálně konzultovat s Českou národní

bankou, a to v souladu s přílohou č. 22, částí I., písm. b) odst. 1 vyhlášky.

2.1 Vznik povinné osoby (bez předchozí historie)

Relevantní ukazatel povinná osoba stanoví na základě plánu, případně upraveného podle požadavků České národní banky. Data historická vstupují do výpočtu jakmile jsou k dispozici (tzn. povinná osoba použije neauditované údaje do okamžiku, než bude mít k dispozici data auditovaná).

Pokud společnost vznikne v období tří měsíců před koncem kalendářního roku, může být podle zákona o účetnictví (§ 3) účetní období o příslušnou dobu delší než dvanáct měsíců. Data za delší účetní období než standardní dvanáctiměsíční bude v takovém případě třeba pro účely výpočtu kap. pož. OR přepočíst na roční základ (a to jejich vydělením skutečným počtem měsíců předmětného účetního období a vynásobením dvanácti).

Příklad č. 2

Vznik povinné osoby přibližně uprostřed kalendářního roku.

Jak stanoví kap. pož. OR povinná osoba, která vznikla dne 1. 5. 2008?

V roce 2008 stanoví kap. pož. OR na základě svého plánu, případně upraveného podle požadavků České národní banky.

Na počátku roku 2009 (po sestavení účetní závěrky za účetní období od 1. 5. 2008 do 31. 12. 2008) stanoví

povinná osoba relevantní ukazatel z údajů k 31. 12. 2008, přepočtených na roční základ, a to jejich vydělením 8 a vynásobením 12. Za zbývající dvě účetní období dosadí data na základě svého plánu, případně upravená podle požadavků České národní banky. Jakmile bude účetní závěrka zauditována, použije pro stanovení kap. pož. OR data auditovaná, budou-li se tato lišit od neauditovaných, přepočtená na roční základ.

Na počátku roku 2010 stanoví povinná osoba relevantní ukazatel z údajů:

- auditovaných, přepočtených na roční základ, za účetní období od 1. 5. 2008 do 31.12.2008,
- neauditovaných za účetní období od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2009 a
- z údajů na základě plánu pro rok 2010.

V průběhu roku 2010 změní hodnotu kap. pož. OR ještě alespoň tehdy, pokud auditovaná data budou jiná než použitá neauditovaná (a dále po jakékoli další rozhodné události).

Příklad č. 3

Vznik povinné osoby v období tří měsíců před koncem kalendářního roku.

Jak stanoví kap. pož. OR povinná osoba, která vznikla dne 1. 11. 2007?

První účetní období povinné osoby bude čtrnáctiměsíční.

V roce 2008 stanoví povinná osoba relevantní ukazatel a kap. pož. OR na základě svého plánu, případně upraveného podle požadavků České národní banky.

Na počátku roku 2009 stanoví povinná osoba relevantní ukazatel ze skutečných historických (než budou k dispozici auditované, tak z neauditovaných) údajů k poslednímu dni účetního období od 1. 11. 2007 do 31. 12. 2008, které přepočte na roční základ, a to jejich vydělením 14 a vynásobením 12. Pro další dvě účetní období použije data na základě plánu. Pokud auditovaná data za účetní období od 1. 11. 2007 do 31. 12. 2008, jež získá v zákonem stanovené lhůtě, budou odlišná od použitých neauditovaných, stanoví a vykáže České národní bance novou hodnotu kap. pož. OR a relevantního ukazatele.

Na počátku roku 2010 použije povinná osoba pro stanovení kap. pož. OR přepočtené auditované údaje k 31. 12. 2008 a údaje (dokud nebude mít k dispozici auditované) neauditované k 31. 12. 2009 a pro zbývající třetí uvažované období využije plán pro rok 2010, případně upravený podle požadavků České národní banky.

2.2 Přeměny obchodních společností a družstev

2.2.1 Fúze

Do okamžiku zápisu fúze do obchodního rejstříku vedou povinné osoby účetnictví samostatně a České národní bance předkládají výkazy samostatně, tak jako před rozhodným dnem fúze. Nástupnická osoba poprvé České národní bance předloží výkazy za měsíc, ve kterém dojde k zápisu fúze do obchodního rejstříku. Nástupnická účetní jednotka upraví účetnictví zúčastněných účetních jednotek ke dni zápisu s účinky od rozhodného dne fúze.

Podle zákona o účetnictví (§ 3) v případech přeměn společností nebo družstev začíná účetní období rozhodným dnem a končí posledním dnem účetního období, ve kterém byl proveden zápis uvedených skutečností do obchodního rejstříku, jde-li o nástupnickou účetní jednotku. U zúčastněných účetních jednotek končí účetní období dnem předcházejícím rozhodnému dni.

Data za nestandardně dlouhé účetní období bude potřeba pro účely stanovení kap. pož. OR v případech, kdy tři uvažovaná účetní období nebudou dohromady tvořit tříleté období (36 měsíců resp. tři 12-měsíční období), přepočítat na roční základ.

2.2.1.1 Fúze společností, které před fúzí používaly rozdílné přístupy ke stanovení kap. pož. OR

Fúze je považována za výjimečnou událost, v návaznosti na níž je povinná osoba oprávněna (po předchozím udělení souhlasu Českou národní bankou a dohodnutí časového harmonogramu pro přechod na používání jediného přístupu) po určité přechodné období používat **kombinaci přístupů** pro stanovení kap. pož. OR (přehled přípustných kombinací přístupů je uveden v tabulce výše v tomto textu). Výsledný kap. pož. OR nástupnické společnosti bude (po přechodné období) stanoven (podle § 51 odst. 3 vyhlášky) **prostým součtem individuálních kap. pož. OR každé ze zúčastněných osob.**

2.2.1.2 Fúze společností používajících stejný přístup pro stanovení kap. pož. OR

V případě, že osoby před fúzí používaly stejný přístup pro stanovení kap. pož. OR, kapitálový požadavek nástupnické společnosti bude stanoven s využitím údajů z **konsolidovaného výkazu** zisku a ztráty, **sestaveného retrospektivně pro každé ze tří předmětných účetních období.**

S přihlédnutím k možné náročnosti a nákladnosti tzv. retrospektivní konsolidace u určitých osob, bude moci nástupnická společnost po konzultaci s Českou národní bankou stanovit kap. pož. OR případně součtem dílčích kapitálových požadavků k operačnímu riziku stanovených za jednotlivé osoby (i v případě, že zfúzované osoby používaly stejný přístup pro stanovení kap. pož. OR). Tento postup se uplatní zejména tehdy, pokud by náklady na retrospektivní konsolidaci převýšily užitky z toho plynoucí.

Příklad č. 4

Sloučení dvou osob používajících stejný přístup pro stanovení kap. pož. OR.

Rozhodným dnem sloučení je 1. 8. 2008, fúze byla zapsána do obchodního rejstříku 25. 3. 2009. Jak se stanoví kap. pož. OR?

V případech přeměn společností nebo družstev začíná účetní období rozhodným dnem a končí posledním dnem účetního období, ve kterém byl proveden zápis uvedených skutečností do obchodního rejstříku, jde-li o nástupnickou účetní jednotku. U zúčastněných účetních jednotek končí účetní období dnem předcházejícím rozhodnému dni, v tomto případě tedy dnem 31. 7. 2008.

Jakmile na počátku roku 2008 získají obě povinné osoby auditovaná data za účetní období 2007, stanoví za sebe nový relevantní ukazatel a kap. pož. OR z auditovaných dat za 2007, 2006 a 2005. Hodnotu kap. pož. OR z těchto údajů budou vykazovat do okamžiku, než získají auditovaná data za účetní období od 1. 1. 2008 do 31. 7. 2008. Jakmile tato auditovaná

data získají (tj. jakmile obdrží výrok auditora k účetní závěrce za toto poslední účetní období), stanoví novou hodnotu z údajů za 2006, 2007 a z údajů za sedmiměsíční účetní období 2008 přepočtených na roční základ (a to tak, že vydělí hodnoty 7 a vynásobí 12). Tuto novou hodnotu vykážou obě povinné osoby České národní bance ve výkazu za měsíc, ve kterém obdržely výrok auditora k účetní závěrce, a současně po této rozhodné události vykážou též novou hodnotu relevantního ukazatele v příslušném výkazu.

Nástupnická společnost poprvé vykáže České národní bance kap. pož. OR ve výkazu za březen 2009. Relevantní ukazatel a kap. pož. OR stanoví z auditovaných údajů obou slučovaných osob, a to retrospektivní konsolidací jejich výkazů za období 2006, 2007 a období od 1. 1. 2008 do 31. 7. 2008, přičemž výsledné údaje za toto poslední uvažované období přepočte na roční základ. Hodnota kap. pož. OR se změní v roce 2010 v okamžiku, kdy bude mít nástupnická společnost k dispozici auditované údaje za období od 1. 8. 2008 až 31. 12. 2009. V tomto okamžiku nebude potřeba žádné z údajů přepočítávat na roční základ, neboť data vcházející do výpočtu budou údaji za 36 měsíců souhrnně, resp. za účetní období roku 2007, účetní období od 1. 1. 2008 do 31. 7. 2008 a poslední uvažované období od 1. 8. 2008 do 31. 12. 2009. V roce 2011 se datová základna posune o jedno období dopředu, relevantní ukazatel a kap. pož. OR bude tedy stanoven z dat za auditovaná účetní období od 1. 1. 2008 do 31. 7. 2008, období od 1. 8. 2008 do 31. 12. 2009 a za období od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2010 bez přepočítávání kteréhokoliv z uvažovaných účetních období na standardní délku účetního období. Přepočítání dat bude relevantní v roce 2012, kdy údaje za období od 1. 8. 2008 do 31. 12. 2009 bude třeba přepočíst na 12-měsíční (jejich vydělením 17 a vynásobením 12); současně do výpočtu vstoupí též data za auditovaná období 2010 a 2011.

2.2.2 Rozdělení

V případě **rozdělení podniku** každá z osob použije pro účely stanovení kap. pož. OR jen ta data, která věcně souvisejí pouze s aktivitami vykonávanými tou kterou osobou a s výsledky z těchto aktivit.

Vzhledem k tomu, že podle zákona o účetnictví (§ 3 odst. 2) začíná účetní období rozhodným dnem a končí posledním dnem účetního období, ve kterém byl proveden zápis do obchodního rejstříku, může být některé z uvažovaných účetních období vstupujících do výpočtu relevantního ukazatele a kap. pož. OR jinak dlouhé než standardní 12-měsíční, a proto je potřeba údaje za takovéto období přepočítat na roční základ.

2.3 Ukončení některé z činností

V případě, že povinná osoba **přestane poskytovat**

některé služby či provozovat některé činnosti v určitém roce (x), v relevantním indikátoru bude tato činnost přesto zahrnuta, a bude vcházet do výpočtu kap. pož. OR do okamžiku, než se v čase posune datová základna do období, kdy již tuto činnost výkazy obsahovat nebudou.

Příklad č. 5

Ukončení činnosti.

Povinná osoba přestala vykonávat určitou činnost v červnu 2008. Jak se stanoví kap. pož. OR?

Činnost vykonávaná do června 2008 se odrazí v hodnotě kap. pož. OR, stanovené ještě v roce 2011 z auditovaných údajů za 2008, 2009 a 2010, a tato hodnota bude vykazována až do okamžiku, než bude mít povinná osoba k dispozici auditované údaje za rok 2011. Reálně se tedy uvažovaná činnost projeví v hodnotě kap. pož. OR vykazované ještě na počátku roku 2012.

2.4 Oprava účetní závěrky

Pokud **povinná osoba provede opravu v účetní závěrce**, a oprava se dotkne dat použitých pro stanovení kap. pož. OR, povinná osoba v návaznosti na tuto rozhodnou událost stanoví novou hodnotu relevantního ukazatele a kap. pož. OR a vykáže je České národní bance v příslušných výkazech za měsíc, v němž k opravě výkazů došlo.

Příklad č. 6

Oprava účetních závěrek.

Předpokládejme situaci, že povinná osoba provede v březnu 2009 opravu v účetních závěrkách za minulé (2008) a za předminulé účetní období (2007). Oprava se dotkla položek výkazů zisku a ztráty vcházejících do výpočtu relevantního ukazatele.

Povinná osoba vyjde z opravených položek výkazů zisku a ztráty a stanoví nové hodnoty relevantních ukazatelů za minulé a za předminulé účetní období, které (spolu s hodnotou relevantního ukazatele za předpředminulé období) vykáže České národní bance ve výkazu DISIFE21 a současně stanoví novou hodnotu kap. pož. OR, kterou vykáže ve výkazu DISIFE20 za únor 2009, tj. do 28. 3. 2009.